Finansutskottets betänkande 1986/87:21

om statlig lokalförsörjning och vissa anslag för budgetåret 1987/88 inom civildepartementets verksamhetsområde (prop. 1986/87:100 bil. 2 punkt 7 och bil. 15 Litt. C)

FiU
1986/87:21

Sammanfattning

I betänkandet behandlas vissa riktlinjer för den statliga lokalförsörjningen samt anslagen till byggnadsarbeten för statlig förvaltning och inredning av byggnader för statlig förvaltning m.m. Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

Moderata samlingspartiet avlämnar en reservation angående riktlinjer för den statliga lokalförsörjningen. Vid punkten byggnadsarbeten för statlig förvaltning avlämnas en gemensam reservation från moderata samlingspartiet och folkpartiet. Även centerpartiet reserverar sig på denna punkt.

Inledning

I betänkandet behandlar utskottet

dels proposition 1986/87:100 bilaga 2 Gemensamma frågor i vad avser punkt 7 Den statliga lokalförsörjningen,

dels proposition 1986/87:100 bilaga 15 Civildepartementet i vad avser Litt. C Statlig lokalförsörjning,

dels de under allmänna motionstiden väckta motionerna 1986/87:Fi413 samt 1986/87:Fi417 yrkande 1.

Gemensamma frågor

1. Den statliga lokalförsörjningen

Regeringen har i proposition 1986/87:100 bilaga 2 Gemensamma frågor – efter föredragning av statsrådet Bo Holmberg – delgivit riksdagen vad som anförts under punkt 7.

Motionen

1986/87:Fi413 av Lars Tobisson m.fl. (m), vari hemställs att riksdagen beträffande systemet för statens lokalförsörjning som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts.

1 *Riksdagen 1986/87. 5 saml. Nr 21*

Rättelse: S. 3 rad 20 *m. m.* Utgår

I propositionen framhålls att åtgärder för att decentralisera beslutsrätten vad gäller den statliga lokalförsörjningen kommer att föreslås av regeringen. Ansvaret för statens byggnadsärenden skall dock fortfarande hållas samman av byggnadsstyrelsen.

I *motion Fi413* av Lars Tobisson m.fl. (m) behandlas frågor rörande den statliga lokalförsörjningen. Enligt motionärerna kan en effektiv och kundvänlig ordning av statens lokalförsörjning ske endast om byggnadsstyrelsens byggnadsinnehav överförs till fristående fastighetsbolag som får verka i konkurrens med andra sådana företag på marknaden. Statlig verksamhet bör begränsas till områden där staten har särskilda skäl att bedriva verksamhet. I motionen framhålls att de föreslagna fastighetsbolagen efter bildandet kan introduceras på börsen. Dessa fastighetsbolag kan därefter efter hand privatiseras, vilket bl.a. bör leda till att kapitalmarknaden kan utnyttjas för investeringar. Därigenom minskas det statliga kapitalbehovet vilket innebär att ett belopp motsvarande räntan på influtna medel från aktieförsäljningen drar ner det statliga budgetunderskottet.

Utskottet delar inte uppfattningen som framförs i motion Fi413 att byggnadsstyrelsens fastighetsförvaltning skulle bli effektivare om den delades upp på flera fastighetsbolag. De ökade kraven på statsförvaltningen när det gäller planering, samråd, angelägenhetsgradering och besparing kan tillgodoses både enklare och effektivare när förvaltningen är samlad under en enhet.

Detta hindrar naturligtvis inte att byggnadsstyrelsen som ett led i en effektiv fastighetsförvaltning i vissa fall bör överväga försäljning av fastigheter. Det kan vara motiverat antingen av att lokalerna är obehövliga eller av att inhyrning av lokaler är fördelaktigare ur kostnadssynpunkt.

Utskottet avstyrker med det anförda motion Fi413.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen avslår motion 1986/87:Fi413,
2. att riksdagen lägger till handlingarna vad som anförts i proposition 1986/87:100 bilaga 2 under punkt 7.

TRETTONDE HUVUDTITELN

Statlig lokalförsörjning

2. Byggnadsarbeten för statlig förvaltning

Regeringen har i proposition 1986/87:100 bilaga 15 under punkt C 1 (s. 55–57) föreslagit riksdagen

1. att bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten för statlig förvaltning inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen,

2. att till Byggnadsarbeten för statlig förvaltning för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 198 500 000 kr.

Motionen

1986/87:Fi417 av Anne Wibble m.fl. (fp), vari hemställs

1. att riksdagen på anslaget C 1 Byggnadsarbeten för statlig förvaltning anslår ett i förhållande till regeringen med 20 milj. kr. minskat belopp.

Utskottet

I *motion Fi417* (fp) föreslås att anslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning minskas med 20 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag i budgetpropositionen. Det projekt som avses är en nybyggnad av kvarteret Rosteriet på Liljeholmen i Stockholm. Motivet till att uppföra en ny byggnad för den statliga förvaltningen i Stockholmsområdet är att byggnadsstyrelsen vill minska inhyrningen av lokaler i de centrala delarna av Stockholm och därigenom på sikt sänka kostnaderna. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker sålunda motion Fi417 yrkande 1.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten för statlig förvaltning inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen,

2. att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:100 bilaga 15 punkt C 1 och med avslag på motion 1986/87:Fi417 yrkande 1 till *Byggnadsarbeten för statlig förvaltning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 198 500 000 kr.

3. Inredning av byggnader för statlig förvaltning m.m.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt C2 (s. 57–59) och hemställer

att riksdagen till *Inredning av byggnader för statlig förvaltning m.m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 10 197 000 kr.

Stockholm den 7 april 1987

På finansutskottets vägnar

Arne Gadd

Närvarande: Arne Gadd (s), Anne Wibble (fp), Lars Tobisson (m), Christer Nilsson (s), Nils G. Åsling (c), Bo Södersten (s), Rune Rydén (m), Iris Mårtensson (s), Lisbet Calner (s), Arne Andersson i Gamleby (s), Hans Petersson i Hallstahammar (vpk), Arne Kjörnsberg (s), Hugo Hegeland (m), Rolf Kenneryd (c) och Lennart Alsén (fp).

1. Gemensamma frågor. Den statliga lokalförsörjningen (punkt 1)

Lars Tobisson, Rune Rydén och Hugo Hegeland (alla m) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "motion Fi413" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen som framförs i motion Fi413 att byggnadsstyrelsens förvaltande verksamhet bör överföras till två eller flera fastighetsaktiebolag. En väg kan vara att göra indelningen regionalt, ungefär i överensstämmelse med nuvarande regionala indelning. En annan väg kan vara att dela upp fastighetsbeståndet i två fastighetsbolag med så likartad sammansättning av fastighetsbeståndet som möjligt och låta dem arbeta parallellt på marknaden.

Med denna förändring av byggnadsstyrelsens status blir det en självklarhet att statliga myndigheter som har konstaterade behov av nya lokaler skall vända sig till, förutom de statliga fastighetsbolagen, även privata företag och inhämta offert på bästa och billigaste alternativ. De här föreslagna statliga fastighetsbolagen får därigenom som naturliga delar av sin verksamhet ompröva och omförhandla nuvarande hyressättning samt se över fastighetsinnehavet, varvid såväl inköp som försäljningar kan aktualiseras, allt i ambitionen att uppnå så god avkastningsförmåga som möjligt på insatt kapital. Fastighetsbolagen kan efter bildandet introduceras på börsen i likhet med andra fastighetsbolag.

Sammanfattningsvis kan konstateras att en överföring av statens fastighetsinnehav till flera fastighetsbolag, som efter hand kan privatiseras, rimligtvis måste leda till

1. en effektivare förvaltning av fastigheter och kapital,
2. att kapitalmarknaden utnyttjas för investeringar, varigenom det statliga kapitalbehovet minskar,
3. att utförsäljning av vissa delar av aktiekapitalet minskar statens låneskuld,
4. att ett belopp motsvarande räntan på influtna medel från aktieförsäljningen minskar det statliga budgetunderskottet,
5. att statens intäkter ökar genom erhållen avkastning på aktier i egna fastighetsbolag samt
6. att fastighetsbyten och försäljningar underlättas.

Med det anförda tillstyrker utskottet motion Fi413.

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

> att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Fi413 samt med anledning av proposition 1986/87:100 bilaga 2 punkt 7 hos regeringen begär förslag om en översyn av byggnadsstyrelsens status och organisation enligt de riktlinjer som angetts av utskottet.

2. Byggnadsarbeten för statlig förvaltning (punkt 2, mom. 2)

Anne Wibble (fp), Lars Tobisson (m), Rune Rydén (m), Hugo Hegeland (m) och Lennart Alsén (fp) anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "I motion" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

I budgetpropositionen har föreslagits ett anslag till byggnadsarbeten för statlig förvaltning om 198,5 milj. kr. I detta belopp ingår 20 milj. kr. för nybyggnad i kvarteret Rosteriet på Liljeholmen, i vilken bl.a. överstyrelsen för civil beredskap enligt propositionen skall tilldelas lokaler. I motion *Fi417* (fp) föreslås att anslaget skall minskas med dessa 20 milj. kr. Utskottet delar motionärernas uppfattning.

Utskottet anser att statens fastighetsinnehav inte bör öka ytterligare. I den mån fler lokaler behövs bör detta tillgodoses genom omdisponering eller förhyrning.

Mot denna bakgrund bör, enligt utskottets mening, byggandet av ett nytt förvaltningshus i kvarteret Rosteriet på Liljeholmen i Stockholm ej igångsättas. Utskottet tillstyrker sålunda motion Fi417 yrkande 1.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Fi417 yrkande 1 samt med anledning av proposition 1986/87:100 bilaga 15 punkt C 1 till *Byggnadsarbeten för statlig förvaltning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 178 500 000 kr.

3. Byggnadsarbeten för statlig förvaltning (punkt 2, mom. 2)

Nils G. Åsling och Rolf Kenneryd (båda c) anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "I motion" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

I budgetpropositionen har föreslagits ett anslag till byggnadsarbeten för statlig förvaltning om 198,5 milj. kr. I detta belopp ingår 20 milj. kr. för nybyggnad i kvarteret Rosteriet på Liljeholmen, i vilken bl.a. överstyrelsen för civil beredskap enligt propositionen skall tilldelas lokaler. I motion *Fi417* (fp) föreslås att anslaget skall minskas med dessa 20 milj. kr. Utskottet delar motionärernas uppfattning.

Byggnadsmarknaden i Stockholmsområdet präglas i dag av en kraftig överhettning. Det finns därför starka skäl att begränsa utbyggnaden av den statliga förvaltningen i Stockholmsområdet.

Mot denna bakgrund bör, enligt utskottets mening, projekteringen och byggandet av ett nytt förvaltningshus i kvarteret Rosteriet på Liljeholmen i Stockholm ej igångsättas. Utskottet tillstyrker sålunda motion Fi417 yrkande 1.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

> 2. att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Fi417 yrkande 1 samt med anledning av proposition 1986/87:100 bilaga 15 punkt C 1 till *Byggnadsarbeten för statlig förvaltning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 178 500 000 kr.